

Gaziantep Kent Postası

MART 2026
3. BASKI

**Gaziantep'in Ortak Akıllı,
Kent Konseyi**

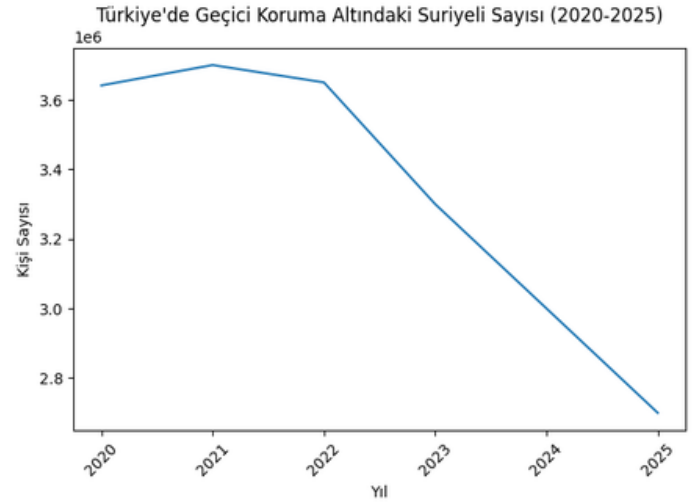
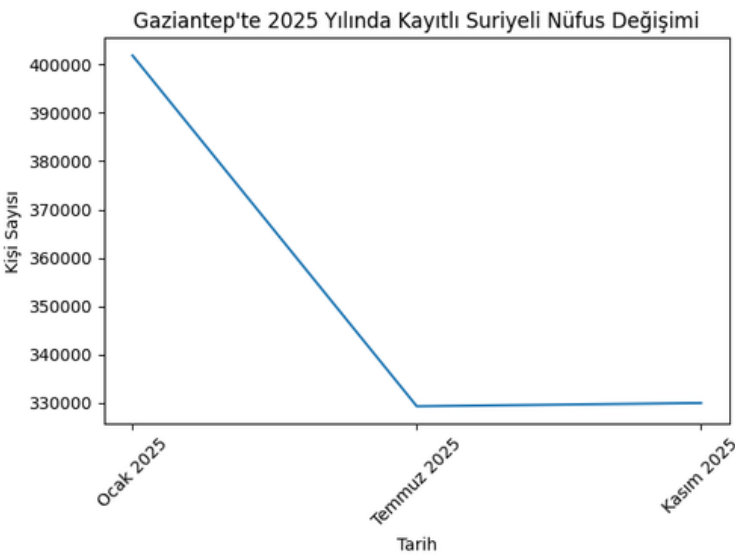
Gaziantep'te Göç ve Toplumsal Algı

Gaziantep'te Göç ve Toplumsal Algı

Son yıllarda Gaziantep kamuoyunda en yoğun biçimde tartışılan toplumsal meselelerin başında göç ve Suriyeli sığınmacıların kentteki varlığı gelmektedir. Kentte yerleşik nüfus ile Suriyeli sığınmacılar arasında ortaya çıkan gündelik yaşam pratikleri; uyum, gerilim ve çatışma dinamiklerini eş zamanlı olarak barındırmaktadır.

Gaziantep gibi farklı sosyoekonomik, kültürel ve siyasal eğilimleri bünyesinde toplayan bir metropol kentte, Suriyeli sığınmacılarla kurulan ilişkiler ve bu ilişkilere yüklenen anlamlar kentte varlık gösteren toplumsal kesimler arasında farklılık göstermektedir.

Bu farklı algı ve tutumların yerel kamuoyundaki görünürlüğü ve siyasal etkisi ise, söz konusu görüşleri dile getiren aktörlerin kent içindeki toplumsal, ekonomik ve siyasal konumlarıyla yakından ilişkilidir.

Göç ve Sivil Etkileşim Sempozyumu Süreci

Bu çerçevede Gaziantep Kent Konseyi tarafından 25–26 Eylül 2025 tarihlerinde düzenlenen “Göç ve Sivil Etkileşim Sempozyumu”, kentte Suriyeli sığınmacılar meselesine ilişkin farklı eğilimleri bir araya getirmeyi amaçlamıştır.

Sempozyumun temel hedefi, katılımcıların birbirlerini ikna etmelerinden ziyade, karşılıklı anlayış geliştirebilecekleri bir tartışma zemini oluşturmaktır.

İlk gün akademisyenler ve kamu temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen açık oturumları, ikinci gün gazeteciler, STK, meslek odaları ve siyasi parti temsilcilerinin katıldığı kapalı oturumlar izlemiştir.

“ Amaç **ikna etmek değil,**
karşılıklı **anlayış zemini oluşturmak** ”

Göç ve Sivil Etkileşim Sempoyumu Program Yapısı

Başlık	1. Gün: Açık Oturumlar	2. Gün: Kapalı Oturumlar
Tematik Çerçeve	Akademik Perspektif ve Kamu Politikaları	Sivil Toplum, Medya ve Siyasal Dinamikler
Katılımcı Profili	Akademisyenler, Kamu Kurumu Temsilcileri	Gazeteciler, STK'lar, Meslek Odaları, Siyasi Parti Temsilcileri
Yöntem	Bilgi paylaşımı, sunumlar ve genel değerlendirme	Odak grup çalışmaları, serbest kürsü, karşılıklı tartışma
Erişim	Geniş katılıma açık, şeffaf bilgilendirme	Güvenli tartışma alanı (Chatham House benzeri yöntem)
Temel Amaç	Sorunun teorik ve idari çerçevesini çizmek	Toplumsal kutuplaşmayı anlamak ve ortak zemin arayışı

Not: İkinci günün kapalı olarak tasarlanması, katılımcıların daha rahat ve samimi bir etkileşim kurabilmeleri amacıyla stratejik bir tercih olarak benimsenmiştir.

STK Yuvarlak Masa Toplantısı ve Çalıştay Süreci

Sempozyum kapsamında gerçekleştirilen sivil toplum oturumunda, zaman ve mekân sınırlılıkları nedeniyle tartışmaların derinleştirilememesi üzerine, 21 Kasım 2025 tarihinde Gaziantep Kent Konseyi binasında geniş katılımlı bir STK yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir.

Bu toplantıda, kentte farklı eğilimleri temsil eden STK'ların Suriyeli sığınmacılar konusundaki görüşlerini serbestçe ifade edebilecekleri bir tartışma ortamı oluşturulması hedeflenmiştir.

1. Karşılıklı Anlayış ve Dinleme: Katılımcıların birbirini ikna etmeye çalışmadan, **sadece anlamaya çalıştığı diyalog süreci.**

2. Yerleşik Halkın Algısına Odaklanma: Tartışmanın merkezine sığınmacıları değil, **Gaziantep halkının bu konudaki tutum ve kaygılarını koymak.**

3. **Birlikte Yaşam Kültürü:** Ortak eğilimler ve ayrışma noktaları üzerinden **şehrin huzuru için bir uzlaş zeminini oluşturmak.**

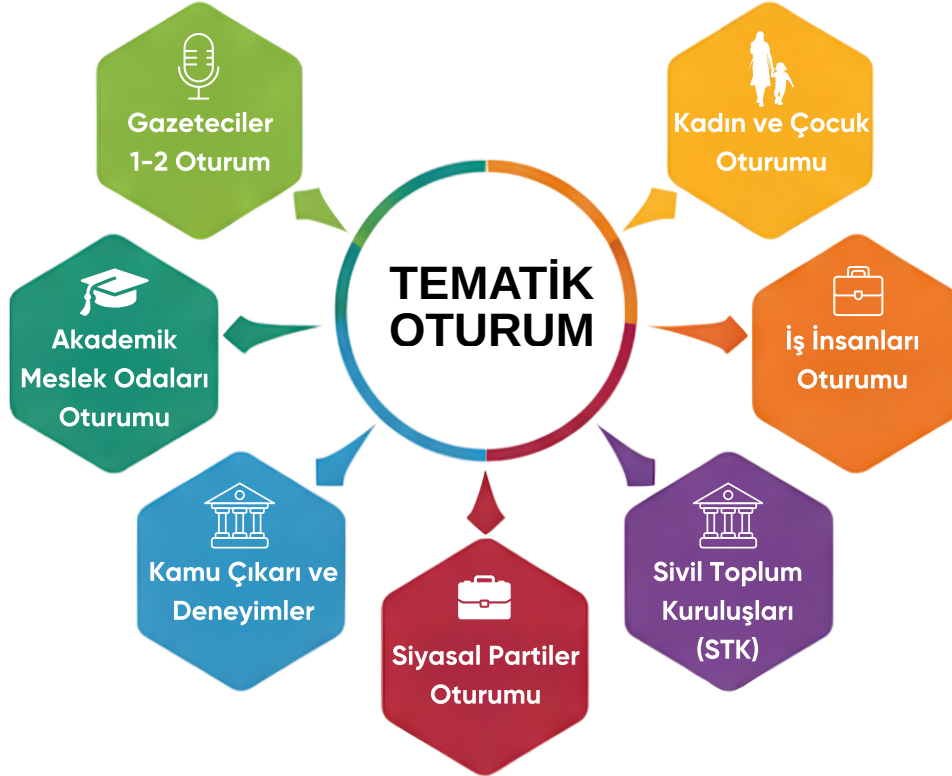
Süreç	Amaç	Çıktı
Sempozyum	Görüşleri toplamak	Tartışma zemini
Yuvarlak Masa	Derinleştirmek	Ortak eğilimler
Çalıştay	Yapısallaştırmak	Sonuç metni

Her iki etkinlikte de odak noktası doğrudan göçmenler değil, yerleşik nüfusun göç olgusuna ve sığınmacıların kentteki varlığına ilişkin algı ve tutumlarıdır. Bu toplantılarda dile getirilen görüşler doğrultusunda, ortak eğilimleri ve ayrışma noktalarını yansıtan bir sonuç metni hazırlanması yönünde bir uzlaş oluşmuştur.

Çalıştayın Yapısı ve Tematik Oturumlar

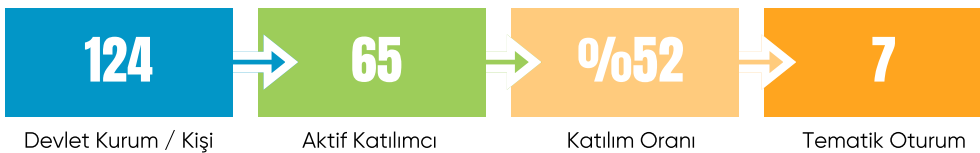
Bu çalıştay kapsamında göç olgusunun farklı boyutlarını bütüncül olarak değerlendirebilmek amacıyla çoklu oturum yapısı benimsenmiş ve her oturum, alanın özgün dinamiklerine hâkim ayrı raportörler tarafından izlenip raporlanmıştır.

ÇALIŞTAY ALTI TEMATİK OTURUMDAN OLUŞMUŞTUR

Bu yapı, göçün medya söyleminden işgücü piyasasına, cinsiyet boyutundan siyasal alana uzanan geniş etkilerini çok perspektifli biçimde görünür kılmayı hedeflemiştir.

DASHBOARD KÜNYESİ

Katılımcı Profili ve Veri Niteliği

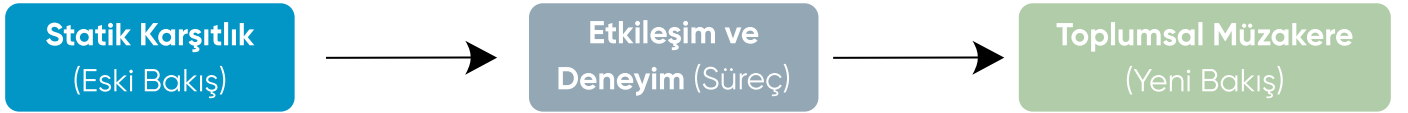
Çalıştay için toplam 124 kuruma ve kişiye davet gönderilmiş, bunlardan 65 kurum ve kişi aktif olarak katılım sağlamıştır. Bu durum basit düzeyde geçerlilik kaygısı barındırsa da hem temsiliyet hem de görüş çeşitliliği açısından güçlü bir veri zemini oluşturmuştur.

Gaziantep Kamuoyunda Sığınmacılara Yönelik Temel Eğilimler

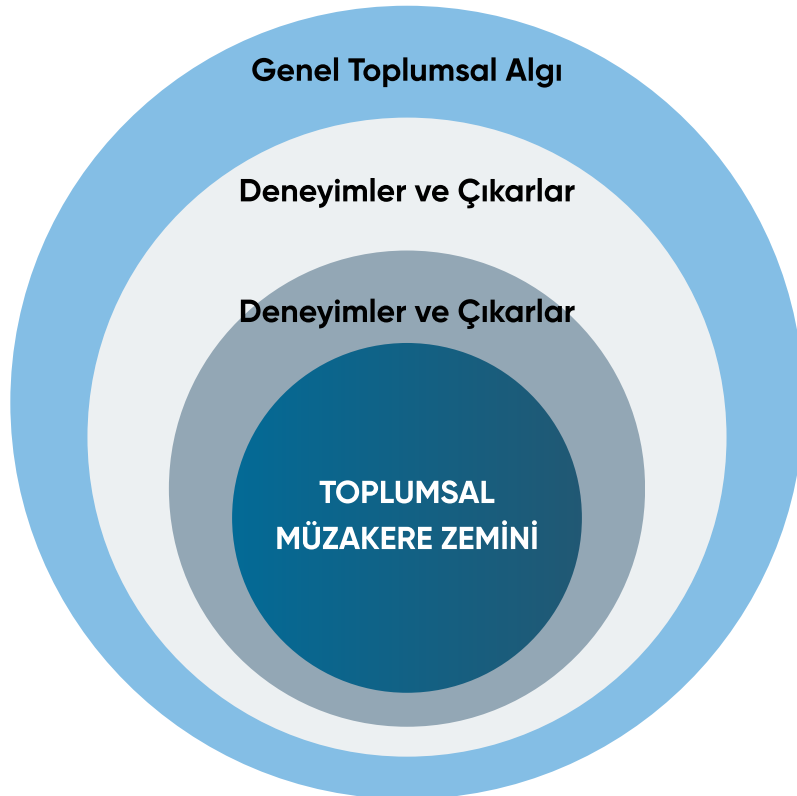
Sempozyum ve yuvarlak masa toplantıları, Gaziantep'te Suriyeli sığınmacılar meselesine ilişkin yerel kamuoyunun homojen bir yapıya sahip olmadığını, aksine farklı toplumsal konumlar, deneyimler ve çıkarlar doğrultusunda şekillenen çok katmanlı tutumların bulunduğunu göstermektedir. Bulgular, kentte sığınmacılar konusundaki tartışmaların basit bir karşıtlık üzerinden değil, zaman içinde dönüşen ve karşılıklı etkileşimle yeniden şekillenen bir toplumsal müzakere süreci olarak ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Bu bağlamda söz konusu toplantılar, yerel düzeyde göç politikalarının toplumsal yansımalarını anlamaya yönelik önemli bir nitel veri kaynağı sunmaktadır. Bu doğrultuda, toplantı ile ilgili şu noktalar öne çıkmaktadır.

DÖNÜŞEN SÜREÇ (AKIŞ ŞEMASI)

ÇOK KATMANLI YAPI (DAİRE GRAFİĞİ)

Homojen Değil,
Çok Katmanlı
Tutumlar

BULGULAR VE ÖNE ÇIKAN TESPİTLER

1- Gaziantep kamuoyunda iki temel tutumun öne çıktığı görülmektedir. Bir yanda, Suriyeli sığınmacıların varlığını savaşın zorunlu bir sonucu olarak değerlendiren, bu durumu kültürel benzerlikler, aynı din mensubiyeti, insan hakları ve Gaziantep ile Halep'in ortak tarihi geçmişine, bunun yanında sığınmacıların kent ekonomisine sağladıkları katkılara dayanarak vurgulayan bir yaklaşım bulunmaktadır.

Diğer yanda ise, özellikle kente aidiyet ilişkisi güçlü olan kesimlerin, kısa sürede ve plansız biçimde gerçekleşen kitlesel göçün kent üzerindeki sosyal, mekânsal ve kültürel baskılarına odaklanan daha mesafeli ve eleştirel bir tutum geliştirdikleri görülmektedir. Ancak bu iki tutum, çoğu zaman keskin sınırlarla ayrılmamakta, belirli başlıklarda birbirine yaklaşan, yer yer çatışan, yer yer de iç içe geçen söylemler üretmektedir.

2- Diğer bir nokta, göçe ilişkin tutumların katılımcıların içinde yer aldıkları toplumsal alanlara göre farklılaşmasıdır. Özellikle sivil toplum alanında dile getirilen eleştirel ve kaygı odaklı söylemler ile iş dünyasında öne çıkan pragmatik ve fayda temelli yaklaşımlar arasındaki ayrışma dikkat çekicidir. Bununla birlikte, aynı kişilerin farklı rollerde bu iki söylem arasında geçiş yapabildikleri de gözlemlenmiştir. Bazı katılımcıların, sivil toplum aktörü olarak kentsel uyum ve sosyal gerilimlere vurgu yaparken; iş insanı kimliğiyle işgücü ihtiyacı, üretim sürekliliği ve ekonomik kayıplar üzerinden daha kapsayıcı bir dil kurmaları, tutum farklılıklarının içinde bulunan bağlamın ürettiği beklentilerle ilişkili olduğunu düşündürmektedir.

3- Toplantılarda Gaziantep'te göç konusundaki tartışmaların, göçün ilk zamanlarında devletin göç yönetimine ilişkin ortaya çıkan belirsizlikler etrafında şekillendiği ifade edilmiştir. Geçici koruma uygulamasının zaman içinde kalıcı bir duruma dönüşeceği yönündeki algı ile geçicilik yaklaşımının sürdürülmesi arasındaki paradoks, kentte hem yönetsel hem de toplumsal düzeyde belirsizlik hissini artırmaktadır. Ayrıca Suriyeli nüfusun kentteki yoğunluğu ve göç süreciyle oluşan yakın ilişkiler, merkezi politikaların net olmaması nedeniyle yerel yönetimler ve sivil toplum aktörleri açısından ek sorumluluklar ve yükler doğurmaktadır.

4- Toplantılarda Gaziantep'te Suriyeli sığınmacılar ve yerleşik nüfus arasındaki farklara vurgu yapılırken odaklanılan temel kavram kültürdür. Yaşam tarzları, aile yapısı, beslenme, kamusal alanları kullanım biçimleri, cinsiyet rolleri, sokak ve gıda hijyen gibi konulardaki kaygılar, kültür farklılığı vurgusunu temellendirmek için kullanılan alt öğelerdir.

5- Bunun yanında sağlık alanında, özellikle anne ve çocuk sağlığı, genetik hastalıklar ve nadir hastalıklar konusundaki kaygılara dikkat çekilmektedir.

6- Toplantılarda sıklıkla dile getirilen bir diğer mesele, göç sürecine ilişkin bilgi eksikliği ve veri üretimindeki şeffaflık sorunudur. Veriler ile sahadaki fiili durum arasındaki uyumsuzluk algısı hem politika üretimini hem de kamuoyundaki güven ilişkisini zedelemekte, bu durum yerel düzeydeki gerilimleri beslemektedir. Özellikle medya temsiliinde olumsuz örneklerin görünürlüğünün artması, buna karşılık gündelik hayatta karşılaşılan olumlu deneyimlerin yeterince yer bulamaması, sığınmacılara yönelik önyargıların pekişmesine katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, kullanılan dilin ve bilginin niteliğinin, toplumsal ilişkiler üzerinde belirleyici bir rol oynadığı açık biçimde ortaya çıkmaktadır.

7- Toplantılardan elde edilen bulgulardan bir diğeri, Gaziantep'te sığınmacılara yönelik tutumların toplumsal alanlara göre belirgin biçimde farklılaştığını göstermektedir. Sivil toplum aktörleri göç meselesini daha çok kent yaşanabilirliği, sosyal uyum, eğitim, demografik değişim ve yerleşik halkın yaşam kalitesi üzerinden ele alırken; iş çevreleri sığınmacıları ağırlıklı olarak işgücü piyasası, üretim sürekliliği ve ekonomik sürdürülebilirlik bağlamında değerlendirmektedir.

Toplumsal Müzakere ve “Anlamli Tutarsızlık” Kavramı

8- Bu etkinliklerde cisimleşen “anlamli tutarsızlık” kavramı, Gaziantep'te zorunlu göçe ilişkin tartışmaları anlamak açısından önemli bir imkân sunmaktadır. Bu kavram, katılımcıların kendi başlangıç pozisyonlarını tamamen terk etmeksizin, karşıt görüşlerle belirli ölçülerde temas kurabilmelerini ve söylemlerinde kısmi açılımlar geliştirebilmelerini ifade etmektedir.

Geri Dönüş Tartışmaları ve Yeni Göç Dalgası Endişesi

9- Yukarıda bahsedilen sosyal ve konjoktürel nedenlerden dolayı günümüzde Gaziantep şehir kamuoyunda Suriyeli sığınmacıların geri gönderilmesine yönelik eğilim daha görünür haldedir. Ancak bu konudaki talep, Suriye'nin yeniden inşası, güvenliğin sağlanması ve zorlama olmadan, kardeşlik hukuku korunarak yapılması konusunda da bir irade vardır.

10- Kamuoyunda asıl baskın eğilim, yeni göç dalgaları ihtimaline karşı belirginleşmiştir.

Sonuç ve Genel Değerlendirme

Sonuç olarak Gaziantep örneği, uzun süreli ve yoğun göç deneyiminin kentte çelişkiler, geçişkenlikler ve yeniden düşünme süreçleri aracılığıyla karmaşık bir toplumsal anlamlandırma alanı yarattığını göstermektedir. Bu metin, zorunlu göçü “kabul” ve “ret” gibi ikili tutumlarla açıklamak yerine bu ara alanlara, tereddütlere ve söylemsel kırılmalara odaklanarak incelemenin daha açıklayıcı bir çerçeve sunduğunu ortaya koymaktadır.

GERİ DÖNÜŞ TARTIŞMALARI VE YENİ GÖÇ DALGASI ENDİŞESİ

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Geleneksel / Yüzeysel Bakış	Gaziantep Çalıştayı Bulgusu
Sadece "Kabul" veya "Ret"	Ara Alanlar ve Tereddütler
Sabit / Donuk Tutumlar	Karmaşık Toplumsal Anlamlandırma
Basit Karşıtlık	Yapısallaştırmak

Gaziantep örneği göstermektedir ki; göç meselesi **siyah** veya **beyaz** değil, **çelişkiler ve yeniden düşünme süreçleriyle örülü gri bir alandır.**